

בית משפט לתביעות קטנות באילת

ת"ק 46466-08-10 קבלו נ' עיריית אילת

בפני כב' השופטת רות אטדגיי-פריאנטה

התובע: ברוך קבלו – ת.ז. 057715708

נגד

הנתבעת: עיריית אילת

פסק דין

1. השאלה העומדת להכרעה בתיק זה הינה: האם עיריית אילת פעלה כדין עת הורתה על גרירת רכבו של התובע, ובהמשך על השמדתו וגריסתו.

על פי חוק יסוד: "כבוד האדם וחירותו", פגיעה בקניינו של אדם תהא אך ורק על פי הסמכה מפורשת בחוק. על מנת שהפגיעה בזכות הקניין תהא מידתית, על הרשות לפעול אך ורק במסגרת הוראות החוק המסמיך ועל פי תנאיו. חזקת הכשרות המינהלית תעמוד לרשות אך ורק אם תוכיח כי פעלה באופן דווקני בהתאם להוראות החוק המסמיך אותה לפעול כן ללא כל חריגה הימנו.

יש לבחון איפוא האם העירייה פעלה במסגרת החקיקה המסמיכה ויש להידרש תחילה למסגרת הנורמטיבית שמכוחה שואבת העירייה את סמכותה.

המסגרת הנורמטיבית

2. סעיף 8 לחוק שמירת הנקיון, תשמ"ד – 1984 (להלן: "החוק"), שכותרתו: "סמכות סילוק גרוטות רכב", קובע כדלקמן:

(א) רשות מקומית או מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו לכך (להלן – רשות מוסמכת), רשאית לסלק גרוטות רכב שהושלכו ברשות הרבים או ברשות היחיד, למעט גרוטאות המצויות בחצריו של מי שמחזיק בהן כדין, או מנהל בהן כדין עסק בגרוטות רכב.

(ב) לא תשתמש רשות מוסמכת בסמכותה לסלק גרוטות רכב לפי סעיף זה אלא לאחר שדרשה בכתב מבעלה או מהמחזיק בה לפנותה תוך תקופה שקבעה בדרישה והוא לא עשה כן, ולאחר שהודעה בדבר כוונתה לסלק

את הגרועה הודבקה עליה במקום הנראה לעין, 48 שעות לפחות לפני ביצוע הסילוק.

(ג) ...

(ד) "...

סעיף 8 לחוק שכותרתו: "השארת רכב ברשות הרבים", קובע לאמור:

(א) הושאר רכב ברשות הרבים במקום אחד במשך תקופה העולה על ששים ימים, רשאית הרשות המוסמכת להורות על גירתו מהמקום.

(ב) לא תשתמש הרשות המוסמכת בסמכותה כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שדרשה מבעל הרכב לפנותו תוך תקופה שתקבע בדרישה, והודיעה לו כי אם לא יעשה כן בכוונתה לגרור את הרכב ולהעמידו במקום שיפורט בהודעה.

(ג) הודעה כאמור בסעיף קטן (ב) תודבק על הרכב במקום הנראה לעין ותישלח בדואר רשום לבעל הרשום של הרכב, אם ניתן לזהותו, לפחות ארבעה עשר ימים לפני הגרירה.

עוד קבע המחוקק בסעיף 8 לחוק, כי לרשות תהא הסמכות למכור את הרכב במקרה של הותרתו ברשות הרבים כקבוע בסעיף 8 ולתשלום תמורתו לידי בעל הרכב בניכוי הוצאות הגרירה, אחזקתו, וכל קנס בגינו. כן ניתנה לרשות הזכות לדרוש מבעל הרכב הוצאותיה כנ"ל.

3. הנתבעת מיקדה את עיקר טיעוניה באשר לסמכותה לסילוק רכבו של התובע בהתאם להוראות סעיף 8 לחוק, קרי: סמכות לסילוק גרוטות כהגדרתו בחוק. ברם, יחד עם זאת, לא אחת הפנתה אף לסעיפי החוק שעניינם "השארת רכב ברשות הרבים" מבלי שתיעשה כל אבחנה בין סמכויותיה על פי שני סעיפי החיקוק (סעיף 8 וסעיף 8א). אי-לכך, אדרש איפוא, לבחון האם פעלה הרשות כדין בהתאם להוראות שני סעיפי החוק.

האם רכב במקרה דנן בא בגדר ההגדרה "גרוטות רכב"

4. סעיף 1 לחוק מגדיר גרוטות רכב כ"רכב שיצא מכלל שימוש מחמת שהתיישן, שפורק או שנקבע כרכב באובדן גמור, וכן שלד של רכב או חלקים ממנו".

אין חולק כי בענייננו, אין המדובר בשלד של רכב או ברכב שפורק.

לגרסת הנתבעת, החלופה המתאימה במקרה דנן היא – "רכב שיצא מכלל שימוש מחמת שהתיישן". לטענתה, הרכב הוצא מכלל שימוש מחמת ביטולו וזאת בהתאם לשאילתא שהוצאה ממשרד התחבורה ביום 04.09.2008.

1 לטענתה, רכב שלא עבר מבחן רישוי ורשיונותיו אינם בתוקף, מוגדר במשרד התחבורה
2 כרכב "מבוטל" (ר' עמ' 6 לפרוטוקול מיום 10.07.2011, ש' 32-31 וכן ר' סעיף 4
3 לסיכומיה).

4 אי-לכך, ומשעה שהרכב נמצא ברשות הרבים "ללא השגחה וללא תזוזה" – רשאית היתה
5 איפוא, לטענתה, להורות על סילוקו.

6
7 התובע טוען מנגד, כי הפקיד את רשיונות הרכב במשרד התחבורה ועל כן אין מדובר ברכב
8 שיצא מכלל שימוש או ברכב שהתיישן, ומכל מקום אין לקבל את ה"שאלתא" כרשומה
9 מוסדית קבילה.

10
11 הצדדים אף חלוקים ביחס לקיום קפדני של הוראות החוק בכל הנוגע למועדי משלוח
12 ההתראה, מועד הגרירה וכן היותו של הרכב ברשות הרבים.
13 לא מצאתי, בשלב זה, להידרש לטענות אלה לנוכח מסקנתי כפי שיובהר להלן כי אין הרכב
14 עונה להגדרת "גרוטות" - כהגדרתו בחוק.

15
16 על פי ההגדרה בחוק, על מנת שהרכב יוכר כגרוטות רכב, יש להוכיח שני תנאים
17 מצטברים:

18
19 כי הרכב יצא מכלל שימוש.

20 כי הרכב יצא מכלל שימוש מחמת התיישנותו.

21
22 החוק אינו מגדיר אמנם מהו רכב שהתיישן, אך הפסיקה לא אחת הפנתה להגדרת תקנה 1
23 לתקנות התעבורה, התשכ"א – 1961, לצורך הגדרת התיישנות, כאשר החוק עצמו מפנה
24 בסעיף 1 לו לתקנות אלו בעניין הגדרת רכב.

25
26 בתקנה 1 לתקנות התעבורה דלעיל, מוגדר "רכב מיושן" – (1) "רכב... שבמועד חידוש
27 רישונו מלאו 19 שנים משנת ייצורו".

28
29 בענייננו, אין חולק כי שנת ייצורו של הרכב היא 1992, ומכאן כי בעת סילוק הרכב
30 בנובמבר 2008 חלפו כ – 16 שנים בלבד ומשכך, איננו עונה להגדרת "רכב מיושן",
31 כמשמעותו בתקנות.

32
33 לא הוכח גם כי הרכב יצא מכלל שימוש. עצם העובדה שהרכב לא עבר מבחן רישוי מזה
34 מספר חודשים וגם אם נראה כי מצבו היה מוזנח ו/או כי נמצא הוא ברשות הרבים, אין
35 בכך כדי להעיד כי הרכב יצא מכלל שימוש ואין בכך כדי לאפשר לרשות להתעלם מהוראות
36 החוק המסמיך אותה לגרור רכבים (ור' לעניין זה ת"א 44786-05 ברילנט יוסף נ' עיריית
37 אור יהודה).

38
39 לאור אי-התקיימות רכיבי הגדרת "גרוטות רכב" – הנני קובעת כי הנתבעת לא היתה
40 מוסמכת לגרור את הרכב ולהשמידו בהתאם לסעיף 8 לחוק.

למעלה מן הצורך ואף אם ניתן היה לראות ברכב התובע כגרוטת רכב, עדיין רשאית היתה הרשות לפנותו רק בכפוף לאמור בסעיף 8 (ב) סיפא לחוק, שלפיו הודעה בדבר כוונה לסלק את הגרוטה תודבק לפחות 48 שעות לפני ביצוע הסילוק.

מבלי לחוות דעתי בעניין מועד הגרירה בפועל (האם ב – 03.11.2008 – כטענת התובע או ב – 04.11.2008 - כטענת הנתבעת), הרי שלכאורה, פעלה הרשות שלא כדין עת דרשה היא לפנות את הרכב תוך 24 שעות בלבד כעולה מהמודעה מיום 02.11.2008 אשר צורפה כנספח לכתב ההגנה.

האם רשאית היתה הרשות לגרור ולסלק את הרכב בהתאם לסמכותה על פי סעיף 8א ו – 8ב לחוק

5. הורתה ולידתה של התביעה הינה דו"ח מפגע של הפקח העירוני, שמעון חוואזי (להלן: "הפקח") אשר הבחין במהלך סיור שגרתי ברחוב הר שלמה ברכב "... מאובק, מלא זבל מתחת, שמן..." (דו"ח מפגע מיום 17.05.2008).

הדו"ח הועבר לסגן מנהל אגף האכיפה לצורך המשך מעקב וטיפול.

סגן מנהל אגף האכיפה העיד בפניי ומסר כי לאחר שהתקבל הדו"ח, נכנס התיק למעקב וטופל בהתאם לנוהל עבודה מסודר, ובכלל זה שליחת שאילתא למשרד התחבורה ביום 04.09.2008 לצורך קבלת נתונים על הרכב.

משהתקבלה תשובת משרד התחבורה, נשלח אל התובע ביום 08.09.2008 מכתב רשום שבו נדרש לפנות את רכבו תוך 7 ימים.

ביום 29.11.2008, הבחין הפקח כי הרכב נשאר באותו מקום ללא תזוזה.

אי-לכך, הודבקה התראה על רכבו של התובע ביום 02.11.2008 וביום 04.11.2008 נגרר רכבו.

התובע מכחיש כי קיבל את ההתראה מיום 08.09.2008 ומכחיש כי רכבו הותר ברשות הרבים.

לא מצאתי כי הרשות פעלה כדין אף בהתאם לחלופה זו ואלו נימוקיי:

סעיף 8א לחוק קובע כאמור, כי הרשות רשאית להורות על גרירת הרכב שהושאר ברשות הרבים במקום אחד במשך תקופה העולה על 60 יום.

משמע: על הרשות לקבוע תחילה כי הרכב אכן הושאר ברשות הרבים למשך התקופה הקבועה בחוק, ורק לאחר מכן תהא רשאית לפעול בהתאם להוראת סעיף 8א (ב) ו-(ג) ובכללם: משלוח מכתב התראה והדבקתה על הרכב.

מהנתונים כפי שפורטו לעיל, עולה כי רק לאחר משלוח ההתראה (ב – 17.05.2008) הבחין הפקח, ביום 29.11.2008, כי הרכב אכן נשאר באותו מקום.

אמנם סגן מנהל אגף האכיפה העיד כי לאחר שהתקבל דו"ח על המפגע, נערך מעקב מידי פרקי זמן ובתום 60 יום, היה והרכב לא הוזז, נשלחת שאילתא למשרד התחבורה. לא מצאתי לגרסה זו כל תימוכין, לא בטענות הנתבעת בכתב הגנתה ו/או בסיכומיה, ואף לא מעדות הפקח בעצמו. יתר על כן, אף ממכתבו מיום 15.12.2008 (נספח ה' לכתב ההגנה),

נלמד כי רק לאחר משלוח ההתראה נשלח הפקח השכונתי לבדוק אם המפגע עדיין קיים בשטח.

לא זו אף זו: על פי הקבוע בסעיף 8א (ג) לחוק – שהוא הרלוונטי לחלופה זו – היה על הרשות להדביק את ההודעה על כוונת הגרירה על רכבו של התובע, לפחות 14 יום לפני הגרירה. משמודה הנתבעת כי ההודעה הודבקה על רכבו 48 שעות בלבד לפני הגרירה – נמצא כי אף כאן לא קיימה הרשות את המוטל עליה על פי חוק.

לאור האמור, הנני קובעת כי הנתבעת לא היתה רשאית לגרור את הרכב גם בהתאם לסעיף 8א לחוק, משאף כאן לא עמדה בדרישות החוק המסמיך אותה.

6. גם המשך טיפולה של הנתבעת ברכב, לאחר גרירתו היה בניגוד להוראות החוק: על פי סעיף 8ב לחוק, ככל שהמדובר ברכב שהושאר ברשות הרבים, ובעליו לא בא לקחתו – תהא הרשות מוסמכת למוכרו בלבד, ולהעמיד תמורתו לידי בעל הרכב בניכוי הוצאותיה.

לא מצאתי בחיקוקים אלה, אליהם מפנה הנתבעת, כל היתר להשמדת הרכב ולסילוקו, אלא אך ורק למכירתו.

משמודה הנתבעת כי התובע דרש את רכבו ואף כי סירב, לטענתה, לשלם על הוצאות הגרירה, הרי שמכל מקום לא היתה רשאית היא להשמיד את הרכב אלא לכל היותר למוכרו תוך קיזוז הוצאותיה מתמורתו.

ודוק: מתשובת סגן מנהל האכיפה במכתבו מיום 15.12.2008, עולה מפורשות כי התובע דרש את רכבו בחזרה. אף על פי כן, התעלמה הרשות מדרישתו על אף שהיה בידה למוכרו כאמור, או למצער להשיבו לידי תוך חיובו בתביעה כספית.

7. מכל המקובץ עולה, כי אין לראות ברכב התובע כ"גרוסת רכב", ומשלא נהגה הרשות על פי הקבוע בסעיפים 8א – 8ג, 8ב לחוק, הנני קובעת כי הרשות חרגה מסמכותה ואי-לכך עליה לפצות את התובע בגין נזקיו.

הנזק

8. התובע הגיש חוו"ד שמאי – מר ערן בייסקי – אשר העריך את הנזק שנגרם לרכבו של התובע בסך של 8,585 ₪ (כולל מע"מ), כאשר הערכתו מבוססת על שווי הרכב לפי מחירון לוי יצחק. בחוו"ד זו מציין השמאי, כי הערכתו זו אינה מתייחסת למצבו המכני של הרכב ובהנחה שמצבו המכני תקין.

9. משמודה התובע כי הרכב היה ללא מבחן רישוי ומשלא הוכיח מה היה מצבו המכני של הרכב טרם הגרירה, הנני קובעת כי התובע לא הרים את הנטל המוטל עליו להוכחת גובה נזקו.

בנסיבות אלה, ולאחר קיזוז סך המע"מ משווי הרכב על פי חוו"ד השמאי, ראיתי לפסוק לתובע סך של 5,000 ₪ לפיצוי נזקו.

10. משהתקבלה תביעת התובע שלא מנימוקיו, לא מצאתי ליתן צו להוצאות.

סוף דבר

11. אשר על כן, הנני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע בגין גרירת רכבו והשמדת רכבו שלא כדיון, סך של 5,000 ₪ כשסכום זה נושא הצמדה וריבית מיום הגשת התובענה ועד התשלום המלא בפועל.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

12. המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים.

רשות ערעור תוך 15 יום מהיום.

ניתן היום, ו' תשרי תשע"ב, 04 אוקטובר 2011, בהעדר הצדדים.

רות אטדגי-פריאנטה